

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 18P/34/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723202383
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Helena Menichová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723202383.3

Rozhodnutie

Okresný súd Martin vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: X. S., narodená XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matka H. I., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom H. J. Y. XXX, zastúpená: JUDr. Ladislav Mejstřík, advokát so sídlom v Martine, E. B. Lukáča 2, IČO: 50412272 a otec K. S., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom Ž. XXX, zastúpený: JUDr. Martina Chorváthová, advokátka so sídlom v Martine, A. Kmeťa 17, IČO: 42217105, v konaní o návrhu matky na udelenie súhlasu podať žiadosť o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh matky zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka - matka maloletej X. S., podala návrh, ktorým žiadala, aby súd dal za otca mal. dieťaťa, K. S., nar. X.X.XXXX, súhlas matke H. I., nar. XX.X.XXXX, na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletej X. S., nar. XX.XX.XXXX, na priezvisko I..

2. V návrhu uviedla, že maloletá Lucia pochádza zo vzťahu, ktorý mala s jej otcom, K. S., nar. X.X.XXXX. Manželstvo s otcom maloletej bolo spočiatku harmonické. Neskôr to začalo padať a vyústilo to aj do vzájomného odcudzenia a následného rozvodu manželstva, ktorý prebiehal dlho, ťažkopádne a ich vzťahy sa ešte viac, ak nie úplne, rozpadli.

Vzťah otca k maloletej sa postupom času zhoršoval a zhoršoval. Od rozvodu v roku 2018 sa s maloletou nestýka, teda nie cielene, (občasné náhodné stretnutia napr. v obchode), že by mal záujem s ňou udržiavať klasický styk a udržiavať a posilňovať vzťah ako sa na otca maloletej patrí. Komunikácia s otcom je dlhodobo mizivá. Otec sa o svoju dcéru absolútne nezaujíma, nestretáva sa s ňou, nepotrebuje vedieť, ako sa má, či je zdravá alebo či jej niečo nechýba.

3. Návrh sa rozhodla podať aj vzhľadom na skutočnosť, že v júli 2023 uzavrela manželstvo, je I. a z tohto vzťahu má aj maloletého syna, ktorého priezvisko je I. a aj dcéra sa čoraz častejšie pýta, prečo aj ona nie je I., ale S.. Takisto terajší manžel F. I. má s maloletou vytvorený úžasný vzťah, sama maloletá ho dlhodobo nazýva „otcom“ a aj manžel by bol rád a súhlasil by, aby sa maloletej zmenilo priezvisko na I..

4. Dcéra pozvoľna dospieva a čoraz častejšie si všíma a nevie, ako reagovať na otázky napríklad od svojich spolužiakov, prečo sa volá inak ako matka. Má za to, že dcéra vie sformulovať a vyjadriť dostatočne svoj názor a s prihliadnutím na svoju vekovú a duševnú vyspelosť navrhuje, aby v prípade potreby tento vyjadrila aj pred kolíznou opatrovníčkou.

6. Ako matka sa tento návrh rozhodla podať preto, aby súd dal súhlas za otca maloletej na zmenu priezviska. Keďže pre svojho skutočného otca maloletá X. „de facto“ neexistuje, nevidí dôvod, aby

naďalej nosila jeho priezvisko a takouto formou bola s ním spájaná. Otec maloletej nie je rodičom v pravom slova zmysle a preto žiada súd, aby za neho udelil súhlas na zmenu priezviska.

7. Otec maloletej X. v písomnom vyjadrení k návrhu (č.l. 23), uviedol, že nesúhlasí, aby súd udelil matke mal. dieťaťa súhlas na podanie žiadosti na zmenu priezviska jeho dcéry, mal. X. S., na I., nakoľko nie sú splnené zákonné podmienky, aby súd učinil takéto rozhodnutie.

8. Potvrdil, že rozvodové konanie medzi ním a matkou mal. X. prebiehalo zdlhavo a nevedeli sa zhodnúť s matkou mal. dieťaťa na viacerých veciach, rovnako aj majetkové vyporiadanie BSM prebehlo súdnym rozhodnutím, nakoľko sa nevedeli dohodnúť. Z ich manželstva pochádzajú dve maloleté deti. Syn M. S. je zverený do osobnej starostlivosti otca a dcéra do osobnej starostlivosti matky. Stretávanie s dcérou bolo upravené súdnym rozhodnutím, ale matka mal. dieťa odmietla otcovi odovzdávať a nakoniec bolo stretávanie medzi otcom a mal. dieťaťom upravené tak, že sa s dcérou má stretávať pred psychologičkou ÚPSVaR. Dcéra tam ale plakala a nechcela tam chodiť, preto si stretnutia prestal vynucovať. Matka s mal. dieťaťom ale bývala až do 6/2023 oproti jeho rodinnému domu u svojho otca, preto keď matka nebola doma, chodil k bývalému svokrovi, pomáhal mu a s dcérou sa tam vídal, vždy sa rozprávali. Následne ju zobral na zmrzlinu alebo jej dal peniaze, nech ide s kamarátmi na zmrzlinu. Dcérika vie, že je jej otec a otec sa snažil byť s ňou, stretávať sa, ako to okolnosti dovoľovali. Nechcel vyvolávať konflikty s exmanželkou a vťahovať do toho dcéru. Keď cez víkend varil alebo piekol, zanesol jej pizzu či koláče. Kúpi jej darčeky na narodeniny, meniny, Vianoce, Mikuláš. Kúpi jej, čo ona chce, alebo čo mu poradí exmanželka, napr. Lego, retiazku s jednorozcom. Vždy sa na dcéru exmanželky pýtal a informácie mu dal aj bývalý svokor S. Š.. Odkedy sa matka mal. dieťaťa odsťahovala od svojho otca do Koštian nad Turcom, kontakt s dcérou nie je možný, preto podal návrh na úpravu styku s mal. dieťaťom. Matka mal. dieťaťa neumožňuje stretávanie dcéry so starým otcom S. Š.. Odsťahovala sa od neho s manželom a deťmi po konflikte, ktorý vyvolala.

9. Matka mal. dieťaťa uvádza, že dcérka údajne jej manžela volá ocko. Od starého otca S. Š. vie, že ju k tomu nútia, čo sa mu nepáči. Navrhol vykonať dokazovanie výsluchom maloletého dieťaťa a výsluchom S. Š.V., ktorý je starým otcom mal. dieťaťa. Odkazom na právnu úpravu § 35 Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“), § 5 ZoR, odkazom na rozhodnutie v rozsudku KS v Žiline, sp. zn. 9CoP/23/2008, uviedol, že z uvedených skutočností je zrejmé, že ako otec nesúhlasí so zmenou priezviska svojej dcéry. Matka svojim návrhom chce pri podaní žiadosti o zmenu priezviska jeho súhlas nahradiť súdom. Zmena priezviska je podstatnou vecou, o ktorej musí rozhodnúť súd, ak sa rodičia maloletého dieťaťa nedohodnú. Súd pritom zohľadní najmä záujem mal. dieťaťa. Otec má za to, že je v záujme mal. dieťa, aby sa rozvíjal i kontakt dcéry s druhým rodičom - otcom, ktorému matka mal. dieťaťa bráni. Chce, aby dcéra poznala i rodinu otca a svojho brata M. S.. Nielenže si plní vyživovaciu povinnosť voči dcére, čo berie ako základnú povinnosť, ale okrem toho jej kupuje mimo výživného darčeky. Informoval sa o nej u bývalého svokra a pokiaľ sa dalo i u exmanželky. S dcérou sa stretával a trávil čas u exsvokra S. Š.. Ako uviedol vyššie, podal návrh na úpravu styku s dcérou, nakoľko sa exmanželka odsťahovala od svojho otca. Plní si vyživovaciu povinnosť voči dcére a má o ňu záujem. Neexistuje žiadny závažný dôvod na zmenu priezviska maloletej a v súčasnej situácii to nie je ani v záujme maloletého dieťaťa, nakoľko má právo poznať oboch biologických rodičov a keďže matka mal. dieťaťa mu stretávanie s dcérou neumožňuje, zmenou priezviska chce zavŕšiť odtrhnutie dcéry odo neho. Na základe uvedeného žiadal návrh matky zamietnuť.

10. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, listinnými dôkazmi pripojenými do spisu, listinami z pripojenej veci vedenej na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 18P/55/2023, 20P/12/2017, 23P/64/2017, 9P/176/2018. Súd zisťoval názor mal. X. S. na pojednávaní dňa 23.11.2023. Súd zistil, že mal. X. sa nar. XX.XX.XXXX - rodný list na č.l. 4.

11. Konanie, ktoré sa viedlo pod sp.zn. 23P/64/2017, sa týkalo úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom účastníkov konania na čas do rozvodu. Na čas do rozvodu boli obe mal. deti účastníkov konania zverené do osobnej starostlivosti matke.

12. Rozsudkom Okresného súdu Martin, č.k. 20P/12/2017-87 zo dňa 4.5.2018, bolo manželstvo rodičov maloletej X. rozvedené, bola schválená dohoda rodičov, podľa ktorej sa mal. M. S., syn účastníkov konania, zveril do osobnej starostlivosti otca a mal. Lucia sa zverila do osobnej starostlivosti matke. Obaja rodičia sú oprávnení mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec sa zaviazal platiť výživné

na mal. X. vo výške 100,- Eur mesačne a bol oprávnený stretávať sa s mal. X. každý párný týždeň v kalendárnom roku od soboty 9.00 hod. do nedele 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od štvrtka od 16.00 hod. do 18.30 hod.

13. Rozsudkom Okresného súdu Martin, č.k. 9P/176/2018-225 zo dňa 21.11.2019, bola schválená dohoda rodičov, podľa ktorej styk otca s mal. X. bude prebiehať na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, Referát poradensko-psychologických služieb, pred psychologičkou v zmysle jej pokynov. Týmto rozhodnutím sa zmenil Rozsudok Okresného súdu Martin, č. k. 20P/12/2017-87 zo dňa 4.5.2018.18, v časti styku rodičov s maloletými deťmi. Rozsudok, č.k. 9P/176/2018-225 zo dňa 21.11.2019, nadobudol právoplatnosť dňa 18.8.2020.

14. Na Okresnom súde Martin t. č. prebieha konanie pod sp.zn. 18P/55/2023 na návrh otca na úpravu styku s mal. dcérou X. S.. Otec navrhuje, aby bol oprávnený stretávať sa s mal. X. každý párný týždeň od piatka 18.00 hod. do nedele 19.00 hod., počas letných prázdnin každý rok od 1.7. od 9.00 hod. do 31.7. do 19.00 hod., počas Vianočných sviatkov každý rok od 26.12. od 18.00 hod. do 1.1. do 18.00 hod., počas jarných prázdnin od pondelka od 9.00 hod. do stredy do 19.00 hod. Poukázal na predchádzajúce súdne konania (rozvod manželstva, úprava ohľadne výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom) a v tejto súvislosti na skutočnosť, že stretávanie s dcérou bolo upravené súdnym rozhodnutím, ale matka mu dieťa odmieta odovzdávať a stretávanie bolo upravené tak, že s dcérou sa mal stretávať pred psychologičkou ÚPSVaR podľa jej pokynov. Dcéra tam ale plakala a nechcela tam chodiť, podal aj návrh na výkon rozhodnutia, ale nakoniec sa rozhodol, že nebude dcéru stresovať, preto si stretnutia prestal vynucovať. Návrh na výkon rozhodnutia vzal späť a konanie bolo zastavené (9Em/1/2019). Uviedol ďalej skutočnosti totožné so skutočnosťami v písomnom vyjadrení k návrhu v konajúcej veci (viď ods. 8, 9).

Poukázal na konania vedené na OS Martin pod sp.zn. 20P/20/2017, 9P/76/2018, 18P/34/2023, na skutočnosť, že syn účastníkov konania zostal v osobnej starostlivosti otca. Matka sa nedomáhala úpravy styku so synom, nakoľko syn ju odmietal. Situácia sa ukludnila, keďže po odsťahovaní matky od svojho otca do Koštian nad Turcom nie je umožnený žiadny kontakt s dcérou a nie je umožnené ani stretávanie medzi súrodencami, medzi ich synom M. S. a dcérou X. S., čo bolo doteraz zabezpečené, keďže syn chodieval ku starému otcovi. Preto je, podľa otca, potrebné upraviť styk s mal. dcérou v zmysle jeho návrhu.

15. Účastníci konania na pojednávaní dňa 4.10.2023 trvali na skutočnostiach, ktoré uviedli - matka v návrhu, otec v písomnom vyjadrení k návrhu. Matka uviedla, že dcéra asi dva dni po svadbe matky prišla za ňou a pýtala sa, prečo ona sa nemôže volať Vaneková. Na to jej vysvetlili, že ona má meno po svojom biologickom otcovi. Poukázala na to, že je to komplikovanejšie aj preto, lebo majú syna, trojročného, s terajším manželom, ktorý sa volá I. a aj dcéra sa chce volať I..

16. Otec uviedol, že by bolo vhodné, aby mal. X. trávila viac času s ním ako s otcom a so svojim bratom, ktorý s ním žije s tým, že dcéra môže byť šťastná aj v rodine svojej matky, ale aj s otcom a s jej bratom. Keďže je to jeho dcéra, chce, aby sa volala po ňom. Opísal situáciu, keď chcel zobrať dcéru na oslavu MDD k svojmu zamestnávateľovi, na čo sa tešila, ale následne prišla za ním s plačom, aby už nechodil, a nevie, čo sa stalo, pretože predtým sa na to tešila. Otec súčasne uviedol, že písal SMS svojej bývalej manželke, že podá návrh na súd ohľadne zmeny stretávania sa s mal. dcérou a to ešte v čase, keď o tomto konaní nevedel a asi týždeň na to, ako písal túto SMS, matka podala tento návrh na nahradenie jeho súhlasu.

17. Kolízny opatrovník uviedol, že s mal. X. bol vykonaný pohovor dňa 8.9.2023, bez prítomnosti matky. Povedala, že so zmenou priezviska súhlasí, tiež, že býva s mamou a s otcom sa vídava málo, žije s manželom matky, ktorého volá ocko, s ocinom sa stretáva málo a sa s ním stretávať ani nechce, nepamätala si, kedy sa stretla naposledy s otcom. Mamu má rada a chce sa volať I.. Na otázku prečo, odpovedala, že nechce povedať dôvod a mala slzy v očiach. Uviedla tiež, že má staršieho brata, s ktorým sa nestretáva a nie jej to ľúto, že sa s ním nestretáva. Kolízny opatrovník, s ohľadom na skutočnosť, že zmena priezviska je vážnym zásahom tak do práva dieťaťa ako aj do práva otca, ktorý by sa mal vykonávať iba v závažných prípadoch, t. j., kedy otec si neplní svoje základné povinnosti vo vzťahu k mal. dieťaťu (vyživovaciu povinnosť, nemá o dieťa záujem), čo nie je daný prípad a preto nedoporučuje vyhovieť návrhu matky na zmenu priezviska maloletej.

18. Právny zástupca matky uviedol, že aj v prípade, ak by došlo k zmene priezviska, základná vyživovacia povinnosť otca, platíť výživné, by zostala, tiež by sa mohol rozvíjať naďalej aj vzťah otca s mal. dcérou. Ohľadne stretávania sa otca prostredníctvom starého otca s mal. dcérou uviedol, že sa rozprával so svojou klientkou, ktorá uviedla, že keď dcéra zistila, že dôvodom výletov starého otca má byť stretnutie sa s otcom, tak sa jej to samej nepáčilo.

19. Právna zástupkyňa otca uviedla, že nie sú naplnené zákonné predpoklady, aby súd nahradil súhlas otca so zmenou priezviska maloletej, lebo otec má o dcéru záujem, plní si svoju základnú vyživovaciu povinnosť, snaží sa s ňou stretávať a pokiaľ ide o problémy so stretávaním, uviedla, že to bolo na strane matky, ktorá sa snažila zabraňovať stretávaniu otca. Poukázala na vyjadrenie matky vo veci vedenej na OS pod sp.zn. 18P/55/2023. Trvala na tom, že sama matka zabraňuje stretávaniu dcéry s otcom a otec, aby nevyvolával spory, sa snažil stretávať s dcérou tak, ako sa mu dalo. Uviedla, že je podozrivé, prečo sa maloletá nevyjadrila, prečo chce zmenu priezviska, pred kolíznym opatrovníkom a prečo jej bolo do plaču, keď sa jej pýtali, prečo to tak chce a toto nezodôvodnila. Žiadala, aby súd prihliadol na vek maloletej, že si ešte neuvedomuje dosah takéhoto konania a dala na zváženie súdu predvolať starého otca mal. na vypočutie o okolnostiach, ako sa matka k maloletej správa, nakoľko od neho majú informácie, že je na maloleťu vyvíjaný neprimeraný nátlak, pokiaľ ide o jej vzťah k terajšiemu manželovi matky maloletej, aj o tom, ako sa otec stretával s maloletou počas doby, keď matka s mal. žila u svojho otca s tým, že starý otec maloletej sa mal vyjadriť tak, že bol priamym svedkom situácie, keď bola nútená, aby terajšieho manžela matky volala „ocko“. Tiež žiadala, aby súd zisťoval sám názor mal. Lucie.

20. Na pojednávaní dňa 23.11.2023 bol zisťovaný názor mal. X. za prítomnosti zákonného sudcu a kolízneho opatrovníka bez prítomnosti rodičov a ich PZ s tým, že mal. X. neprejavila záujem oboznámiť účastníkov konania o obsahu jej názoru, ktorú skutočnosť súd rešpektuje.

Kolíznym opatrovníkom na tomto pojednávaní uviedol, že potláčanie kontaktu s biologickým otcom nie je to správny postup a uviedol, že väčšinou je úlohou matky, ktorej je mal. dieťa zverené, aby budovala tento vzťah, čo je jednoznačne v najlepšom záujme mal. dieťaťa, aj keď príde do vzťahu druhý partner. Poukázal na právnu úpravu ZoR v súvislosti s predmetným konaním, že je potrebné preukázať to, že zo strany otca nie je záujem o mal. dieťa, že sa nestará, nekontaktuje, že sú tu patologické prejavy na strane otca, čo sa týka napr. alkoholu, gambler, užívanie drog, tr. činnosť, a teda, že za týchto okolností nemôže byť vzorom a príkladom pre mal. dieťaťa - vtedy by tam bol určite dôvod, avšak kolízny opatrovník uviedol, že v tomto problém nevidí a vyjadrovali sa aj v správe o tom, že kolízny opatrovník nesúhlasí, aby sa návrhu matky vyhovel, že nie je tento návrh v najlepšom záujme maloleteho dieťaťa, keďže otec žije a mal by do toho čo povedať a jeho práva by mali byť zachované na jednej strane a na druhej strane aj mal. dieťa má právo na svojho vlastného otca.

21. Matka na tomto pojednávaní vypovedala, že to bol návrh dcéry, ktorá povedala, že sa chce volať I. a chceli jej v tomto vyhovieť. Vo vzťahu k otcovi vypovedala, že aj keď sa otec prezentuje ako veľmi chce byť otcom a aby sa dcéra po ňom volala, 24.10., keď mala narodeniny, vôbec neprišiel ani jej nezavolať, ale išiel s kamarátom oslavovať 60-tku do pohostinstva, takže si myslí, že tu nie je taký záujem otca, ako ho on prezentuje. Ďalej vypovedala, že na základe komunikácie s mal. X. aj prostredníctvom psychológa, sama pred týmto úradom povedala, že sa s otcom stretávať nechce, napriek tomu sa stretávali „poza chrbát matky“ a nikto jej to nepovedal. Na otázku prečo sa mali stretávať „poza chrbát matky“ vypovedala, že asi si mysleli, že bude hysterická a brániť stretávaniu otca. Ďalej vypovedala, že nebráni otcovi, keď príde za maloletou, tak tomu bolo aj v septembri, keď jej doniesol školské veci, volala ho, aby išiel ďalej na kávu, otec nešiel.

22. Otec vypovedal, že za dcérou na narodeniny nebol preto, lebo bol v práci, mal dennú službu do večera, ale v jeho mene bol zablahoželať dcéru syn. Dcére neposlal SMS preto, lebo nemá na ňu telefonický kontakt, ale telefonoval s matkou. Matke povedal, že príde zablahoželať syn. Toto matka na pojednávaní potvrdila. Na otázku súdu, prečo túto skutočnosť matka neuviedla pri svojej výpovedi ohľadne narodením mal. dcéry, matka uviedla, že sa pozabudla o tom zmieniť. Otec ďalej vypovedal, že kúpil ako darček dcéru novú detskú izbu a po starom otcovi odkázal matke, aby si ju prišli zobrať aj s jej manželom. Matka k tejto skutočnosti, na otázku súdu uviedla, že teraz už vie, že jej kúpil nábytok. Na otázku súdu, či len teraz sa o tom dozvedela, uviedla, že jej to hovoril jej otec na cintoríne, keď sa tam stretli.

23. PZ matky opísal situáciu pred pojednávaním, že maloletá si nevšimla svojho biologického otca, ani sa mu nepozdravila, keď čakali pred pojednávacou miestnosťou, bola stále „zavesená“ na p. I., pozerali si spolu mobil a otec, ktorý bol oproti, sa jej nijakým spôsobom neprihovoril, ani sa jej nespýtal, ako sa má.

24. PZ otca k tomu uviedla, že sama zachytila očný kontakt maloletej s otcom, avšak podľa slov jej klienta, otec nechcel uvádzať maloletú do nepríjemnej situácie, keďže rešpektuje tú skutočnosť, ako uviedla aj matka, že sa stretávali „poza chrbát matky“ aby nespôsobil konflikt medzi matkou a dcérou.

25. Kolízny opatrovník uviedol, že sám vnímal túto situáciu a bol z toho prekvapený, že tam nebol spontánny kontakt medzi dcérou a biologickým otcom. Podľa kolízneho opatrovníka, deti v takomto veku sa nevedia takto správať, prejavovať sa odmietavo, poukázal na súčasnú situáciu, keď je tu tendencia rodičov ovplyvňovať dieťa vo vzťahu k druhému rodičovi, inak si nevie vysvetliť tento odmietavý postoj dcéry za situácie, keď neoblo preukázané, že by zo strany otca prichádzalo k nejakému násiliu vo vzťahu k dcére a preto aj za situácie, keď sa nepreukázalo, že by mal otec násilnícke správanie vo vzťahu k dcére alebo inak neprímerané, si myslí, že by bolo vhodné podporovať rozvoj tohto vzťahu otca s dcérou a odkázal už na skutočnosti, ktoré v konaní uviedol.

26. Podľa § 4 ods. 1 Zákona o mene a priezvisku, každý musí mať priezvisko.

27. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o mene a priezvisku, štátny občan Slovenskej republiky po narodení nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo, ak majú priezviská rôzne, nadobúda priezvisko jedného z nich určené dohodou pri uzavretí manželstva, prípadne, ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase, keď k dohode došlo, má jeden z rodičov.

28. Podľa § 6 ods. 1 Zákona č. 300/1993 Z.z o mene a priezvisku, zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

29. Podľa § 8 Zákona o mene a priezvisku, zmena mena alebo zmena priezviska maloletého sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom maloletého, alebo s § 4 ods. 2, alebo ak by bola v rozpore s právnym poriadkom alebo tradíciou iného štátu, ak štátny občan Slovenskej republiky je tiež štátnym občanom iného štátu.

30. Podľa § 11 ods. 3 Zákona o mene a priezvisku, žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami, ako spoločnú žiadosť. Ak ide o maloletého staršieho ako 15 rokov, musia k žiadosti priložiť jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj

a) písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať,

b) právoplatné rozhodnutie súdu o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony druhého rodiča, ak bolo takéto rozhodnutie vydané.

31. Podľa § 28 ods. ZoR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

32. Podľa § 35 ZoR, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

33. Riadny výkon rodičovských práv a povinností predpokladá dohodu rodičov vo veciach súvisiacich s týmto výkonom. V prípade, ak sa rodičia z akýkoľvek dôvodov nevedia dohodnúť o podstatných veciach súvisiacich s výkonom ich rodičovských práv a povinností, rozhodne o tejto spornej otázke na návrh niektorého z rodičov súd, ako to vyplýva z ust. § 35 ZoR, pričom za podstatné veci možno považovať aj ďalšie, v ust. § 35 ZoR nevymenované prípady, a teda aj podanie návrhu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na právnu úpravu § 11 ods. 3 písm. a/ Zákona o mene a

priezvisku, ktoré ustanovenie predpokladá právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce súhlas druhého rodiča v situácii, ak tento druhý rodič nedal súhlas na zmenu priezviska maloletého dieťaťa, čo je aj prípad v konajúcej veci.

34. Maloleté dieťa musí mať priezvisko svojho rodiča a k zmene priezviska mal. dieťaťa môže dôjsť len zákonom predpísaným spôsobom, nakoľko zmena priezviska je závažným zásahom do práv rodičov, ale aj do práv dieťaťa. V prípade, ak sa rodičia nevedia dohodnúť na výkone tejto zložky svojich rodičovských práv a povinností, môže súd udeliť jednému z rodičov súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého len vtedy, ak sú pre takýto postup vážne dôvody - dôvody hodné osobitného zreteľa, ako to predpokladá ust. § 6 ods. 1 Zákona o mene a priezvisku.

35. Súd na základe vykonaného dokazovania v konajúcej veci dospel k záveru, že nedošlo k naplneniu zákonných predpokladov k udeleniu súhlasu v zmysle návrhu matky a teda, aby súd udelil za otca dieťaťa mal. X. súhlas matke na podanie žiadosti o zmenu priezviska mal. X. z priezviska „S.“, ktoré nadobudla v zmysle § 4 Zákona o mene a priezvisku, na priezvisko „I.“. Neboli súdu preukázané také vážne dôvody - dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali udelenie navrhovaného súhlasu. Takýmito dôvodmi by bolo, ak by otec, ktorý so zmenou priezviska nesúhlasí, si dlhodobo neplnil svoje rodičovské povinnosti, dlhodobo nejavil o mal. X. záujem, dlhodobo zanedbával svoju vyživovaciu povinnosť k mal. X., zjavne k nej stratil citový vzťah, takže by nebolo v záujme jej ďalšej výchovy, aby bol u nej pestovaný pocit spolupatričnosti s otcom a tento ďalej prehlbovaný.

36. Naopak, v konajúcej veci bolo preukázané, že otec si plní svoje rodičovské povinnosti dlhodobo, plní si svoju vyživovaciu povinnosť, a to nielen určenú súdom, ale aj nad rámec súdom určenej vyživovacej povinnosti, javí o mal. X. záujem.

37. Plnenie vyživovacej povinnosti otca matka nepopierala. Hoci matka popierala, že otec o mal. X. nejaví záujem, uvedené súdu nepreukázala. Skutočnosti, ktoré uviedol otec v jeho písomnom vyjadrení k návrhu, t. j., že s mal. X. sa stretával v období, keď matka s mal. X. žila u starého otca maloletej, otec k nemu chodil a vídaval sa tam s dcérou, rozprával sa s ňou, chodil s ňou na zmrzlinu, sama matka ani nepoprela. Naopak, z jej výsluchu tieto skutočnosti, ktoré tvrdil otec, boli potvrdené, keď na pojednávaní dňa 23.11.2023 sama matka uviedla, že otec sa stretával s mal. X. „poza môj chrbát a nikto mi to ani nepovedal“. Aj keď matka uviedla, že mal. X. sa s otcom stretávať nechce, skutočnosť, že matke o stretnutiach s otcom nepovedala, ako matka uviedla „poza môj chrbát a nikto mi to ani nepovedal“, teda ani mal. X., svedčí argumentácii otca a jeho PZ, že matka sa snažila zabraňovať stretávaniu otca s mal. X.. Preto súd chápal vysvetlenie otca prostredníctvom jeho PZ, že nechcel vyvolávať spory a tiež, k situácii opísanej v ods. 23, aby nespôsobil konflikt medzi matkou a dcérou. V tejto súvislosti súd odkazuje aj na stanovisko kolízneho opatrovníka v ods. 20, 25, s ktorým sa súd stotožňuje.

38. Súd sám vnímal aj skutočnosti, na ktoré poukázala PZ otca na pojednávaní dňa 23. 11. 2023, keď poukázala na skutočnosť, že pokiaľ aj matka povedala, že otec o dcéru nemá záujem, následnými otázkami sa preukázal opak a vysvitlo, že matka niektoré veci zamlčala ohľadne starostlivosti otca o maloletú.

39. Súd v súvislosti s argumentáciou matky, že mal. X. nemá spoločné priezvisko ako samotná matka, jej manžel a ich spoločný syn, brat mal. X., uvádza, že súdu nebolo preukázané, že by táto skutočnosť pre ďalší vývoj mal. X. bola v rozpore s najlepším záujmom mal. X.. Bolo preukázané, že ostatní členovia rodiny, v ktorej mal. Lucia žije, majú zhodné priezvisko „I.“, teda jej matka, manžel matky, ich spoločný syn, iba mal. Lucia má priezvisko „S.“. Podľa vyjadrenia matky, mal. X. má napriek uvedenej skutočnosti vytvorený pocit spolupatričnosti s novou rodinou matky. Z uvedeného vyplýva, že rozdielne priezvisko mal. X. jej nebránilo vytvoriť si pekný vzťah k členom rodiny, v ktorej žije. Podľa názoru súdu je v záujme mal. X., aby sa rozvíjal aj jej vzťah k otcovi, pri preukázaní, že otec sa o mal. X. zaujíma, platí na ňu výživné, vyhľadáva stretnutia s maloletou X., ako to prezentoval v konaní. Nepreukázalo sa ani tvrdenie matky na pojednávaní 23.11.2023, že otec sa o maloletú ani v deň jej narodenín nezaujímal a išiel oslavovať s kamarátom 60-tku do pohostinstva, lebo následne, keď otec mal. X. vysvetlil, že sa nemohol zúčastniť oslavy jej narodením, lebo v ten deň bol v práci, mal dennú službu do večera, ale požiadal syna, aby v jeho mene išiel zablahoželať X. a nemohol jej telefonovať, lebo na ňu nemá tel. kontakt, ale telefonoval v tejto veci s matkou a uvedené jej povedal, až následne matka uviedla, že sa pozabudla o tom zmieniť. Podľa názoru súdu, tiež účelovo nepovedala ani o skutočnosti, ktorá jej bola

známa už pred pojednávaním, že otec kúpil mal. X. darček - detskú izbu, pričom matku o tom informoval prostredníctvom jej otca. Matka o tom vedela niekoľko dní pred pojednávaním. Uvedené preukazuje negatívny vzťah matky k otcovi mal. X., čo však nemôže byť dôvodom, aby súd návrhu matky vyhovel, pri súčasnom preukázaní, že otec si plní svoje povinnosti k mal. X., javí o ňu záujem, má k nej citový vzťah, má o dcéru úprimný záujem. Je potom, podľa názoru súdu, v záujme aj mal. X., prehlbovať pocit spolupatričnosti k otcovi aj tým, že bude mať spoločné priezvisko so svojim otcom, preto je v záujme mal. X., aby mala priezvisko svojho otca.

40. Záujmu otca o mal. dcéru svedčí aj návrh, ktorý otec podal na OS Martin na úpravu styku a je vedené na OS Martin pod sp.zn. 18P/55/2023. Súd nevyhodnotil toto konanie ako účelové konanie otca - reakciou na konanie o návrhu matky na udelenie súhlasu vedené pod sp.zn. 18P/34/2023, nakoľko otec uviedol na pojednávaní dňa 4.10.2023, že matku informoval prostredníctvom SMS správy, že podá návrh na súd ohľadne zmeny stretávania sa, a to v čase, keď o tomto konaní nevedel a asi týždeň po tom, ako poslal túto SMS správu, podala matka tento návrh, čo navrhovateľka, ktorá bola prítomná na tomto pojednávaní, nepoprela. Preto uvedené svedčí záujmu otca o úprave styku s jeho mal. dcérou, preukazuje aj tvrdenie otca, že návrh, ktorý podal, súvisí so skutočnosťou, že matka sa odsťahovala od svojho otca do Koštian nad Turcom a jeho kontakt s dcérou už nie je možný, preto sa rozhodol podať tento návrh na úpravu styku s mal. X..

41. Aj keď mal. X. sa vyjadrila pred kolíznym opatrovníkom, že by chcela mať priezvisko Vaneková, ako to prezentoval kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 4.10.2023, súd v tejto súvislosti poukazuje aj na ďalšiu okolnosť, ktorá bola, podľa názoru súdu, podstatná, že mal. X. nechcela uviesť dôvody a mala v očiach slzy. Súd uvádza, že prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu bol záujem mal. X., ako to predpokladá aj čl. 5 ZoR, pričom názor mal. X. súd vyhodnotil aj v kontexte posúdenia skutočností uvedených vyššie, keď v zmysle čl. 5 písm. g/ ZoR, záujem mal. dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní pri všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a pri určovaní a posudzovaní záujmov mal. dieťaťa sa zohľadňuje o. i. aj názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny.

42. V konaní nebolo preukázané, že by pre mal. X. bolo zjavne frustrujúce, že má priezvisko odlišné ako zvyšní členovia rodiny, s ktorými žije v spoločnej domácnosti (matka, jej manžel a brat). Mal. X. je vo veku, kedy vie pochopiť takúto situáciu, čo jej matka, ako sama uviedla, aj vysvetlila, že má meno po svojom biologickom otcovi a matka, keďže sa vydala, má meno svojho manžela a ich spoločný syn má meno svojich rodičov, tak, ako má meno mal. X., na ktorom sa rodičia mal. X. dohodli.

43. Súd nevykonal dokazovanie podľa návrhu otca prostredníctvom jeho PZ - výsluchom otca matky, nakoľko skutočnosti, ktoré boli rozhodné pre rozhodnutie, boli preukázané inak, ako to vyplýva z odôvodnenia vyššie a preto tento návrh na dokazovanie súd zamietol.

44. O trovách konaní súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.